

APORTACIÓ DE LA FASE DIOCESANA DE PREPARACIÓ DEL SÍNODE DE BISBES

1. Introducció

1. Mons. Salvador Cristau, essent encara administrador diocesà de Terrassa, va erigir la *Comissió diocesana per al seguiment i coordinació de la fase diocesana del Sínode de Bisbes* segons Decret 24/21 d'octubre de 2021.

Aquesta Comissió està presidida per Mn. Fidel Catalán, Vicari General i Moderador de Cúria, i formada per Mn. Eduardo Pire, Canceller i Secretari General, la Gna. Concepció Baños CCV, Delegada Episcopal per a la Vida Consagrada, la Sra. Eulàlia Gambús, antiga presidenta de Mans Unides i el Sr. Jaume Galobart, Delegat Episcopal d'Apostolat Seglar. Malauradament el Sr. Jaume Galobart va morir el dia 4 de març, tot i que les seves aportacions foren molt valuoses mentre en va participar.

El treball de la Comissió ha tingut dos objectius principals:

- a) Ajudar a prendre consciència a la diòcesi de la importància del treball sinodal de preparació. Això s'ha fet a través de la publicació i difusió del *Document Preparatori* elaborat per la Secretaria General del Sínode, la difusió de la pregària de Sant Isidor de Sevilla i la organització de l'acte diocesà que va tenir lloc dins les Jornades de formació de la diòcesi el dissabte 30 d'octubre en el Centre Borja de Sant Cugat del Vallès, on el Sr. Bisbe presidí l'acte d'enviament als agents de pastoral.

A més s'han realitzat conferències a diverses parròquies i en grups concrets per tal d'explicar la finalitat d'aquesta fase sinodal la dinàmica de treball proposat des de la Secretaria General del Sínode.

- b) Coordinar el treball de les aportacions dels diferents grups que s'han constituït a la diòcesi. S'ha mantingut una relació fluïda amb els rectors i responsables de les parròquies, delegacions, moviments i entitats eclesials per informar de l'itinerari del treball proposat.

Així mateix s'ha creat una xarxa de secretaris de grups que han rebut tota la informació i documentació tant de la Secretaria General del Sínode com de la Conferència Episcopal Espanyola, i que ha estat de gran utilitat per tal de fer el treball de reflexió i discerniment.

2. En la diòcesi es té constància de 109 grups constituïts en aquesta fase diocesana del Sínode de Bisbes. La major part dels grups són de parròquies i arxiprestats (89 grups en 63 parròquies i 10 arxiprestats). D'altres s'han creat en altres àmbits diocesans (6 delegacions episcopals, 7 moviments, 7 comunitats religioses, 5 col·legis, etc). Probablement n'hi ha més grups en el territori diocesà que incorporaran les seves aportacions a través de les congregacions religioses, les fundacions d'àmbit interdiocesà o els moviments eclesials d'àmbit nacional.
3. S'ha constata una valoració molt positiva del treball realitzat, tot fent notar especialment l'agraïment al Sant Pare per la iniciativa de sol·licitar la participació del Poble de Déu en aquesta fase de consulta. S'ha vist aquesta iniciativa com una gràcia de Déu en un moment important per la vida de l'Església.
4. Els laics especialment han valorat aquesta oportunitat de reflexionar i discernir en el moment actual sobre la vida de l'Església, tot tenint en compte el context de secularització, laïcitat, multiculturalitat i pluralitat que vivim a Europa occidental, així com les dificultats afegides per la pandèmia en les comunitat eclesials i la societat en general. La implicació dels laics en aquesta fase ha estat variada, activa i participativa en aquelles comunitats amb més vitalitat, i per contra ha estat més reduïda en les comunitats més petites i amb poca vida comunitària.
5. Així mateix, els sacerdots han acompanyat aquest treball amb un interès creixent a mesura que avançava el procés de reflexió. Alguns d'elles han constata que en aquelles comunitats en les que els laics s'han implicat i ha conduit aquest procés de reflexió els resultats han estat més reeixits i gratificants. També han vist aquest procés com un impuls per la vida parroquial amb una major implicació dels laics en les responsabilitats eclesials i el compromís en les realitats temporals.
6. En molts cassos el treball s'ha realitzat en grups que ja funcionen en les comunitats parroquials, sobretot en els consells pastorals, tot i que és veritat que, en diverses parròquies, s'han creat grups específicament per tractar els qüestionaris del *Document preparatori* tot convocant feligresos que no participen de forma habitual en reunions amb una bona participació.

Fins i tot en algunes parròquies s'ha afavorit la participació a través de les xarxes socials i s'han organitzat enquestes entre els feligresos per conèixer de primera mà les inquietuds, dificultats i propostes dels catòlics de la parròquia. Hi ha hagut grups que han fet un treball de reflexió al llarg del curs en diverses trobades, d'altres han dedicat menys reunions a la reflexió. En algun arxiprestat s'ha promogut aquest treball a nivell interparroquial, fent una trobada a cada parròquia amb la participació de

cristians de totes les parròquies de l'arxiprestat. En parròquies més petites s'ha fet aquest treball unint els esforços en una única convocatòria.

7. La major part del treball realitzat i les aportacions que s'han discernit s'han fet a partir del material del *Document preparatori*, tot i que s'ha constata algunes dificultats de comprensió respecte a algunes preguntes del document i la seva formulació. En aquest sentit, la presència dels sacerdots ha ajudat a aclarir els temes i a concretar les preguntes de cada àmbit treballat. A nivell general s'ha seguit el mètode proposat, deixant estones per la pregària, i el treball ha estat valorat com a col·legial i sinodal, oferint una nova manera de participar en la vida de l'Església.
8. Les contribucions i les conclusions que s'han definit i discernit, en conjunt, han incidit més en la vida concreta de les comunitats parroquials, amb propostes suggerents, i no tant en l'Església Universal, un àmbit que va més enllà de la reflexió i la preocupació immediata dels fidels.

En relació a l'Església Universal s'han indicat diversos elements com són la necessitat de l'increment de la participació de les dones en les àmbits de responsabilitat i decisió, o la fermesa, transparència i contundència amb les que s'ha d'actuar en els cassos d'abusos que han esquitxat a l'Església i han malmès la seva imatge en la societat.

2. Contribucions recollides

9. La major part de les reflexions que han fet arribar els diferents grups fan referència a les actituds que han de tenir els cristians en el moment actual així com també l'Església com a institució.

Les actituds que han estat més valorades i per tant més necessàries són:

- Valorar el fet de sentir-nos membres de l'Església, de viure la vocació rebuda en el baptisme a l'apostolat i la santedat. A l'Església es troben les medicacions necessàries per la salvació: els sagraments, la Paraula de Déu, la pregària, la caritat. Això fa viure amb fermesa les conviccions profundes i la doctrina i la vida cristiana. Es valora especialment la parròquia com la dimensió més propera de l'Església, així com també l'inseriment en l'Església local, que és la diòcesi, presidida per un successor dels apòstols. Es constata la necessitat de tenir una espiritualitat diocesana, en comunió amb el Bisbe.
- La necessitat de ser una Església i unes comunitats acollidores de les persones, de manera desinteressada, acceptant la pluralitat com un veritable enriquiment per a tots, amb respecte i valorant cada persona des de la seva realitat concreta, tot procurant que hi hagi més

humanitat a l'Església, amb sentit de familiaritat. En definitiva, vivint i transmeten l'amor de Déu per la humanitat.

- Viure i actuar amb humilitat i senzillesa, enmig d'una societat plural, cercar els privilegis d'altres èpoques, amb veritable joia i coherència i transparència, conscients que la imatge que es té de l'Església en una societat molt mediatitzada com la europea.
 - La capacitat d'escoltar els altres, i d'escoltar-se els uns als altres, vivint en comunió i en comunicació entre els diferents grups d'una mateixa parròquia i en el conjunt de l'Església, fent del diàleg un instrument vàlid per la relació entre les persones.
 - Tenir una actitud oberta, propera i empàtica envers la societat, sense jutjar ni tenir prejudicis, tot transmetent que l'Església també pateix per les realitats d'aquest món que són dures i difícils, com per exemple, amb l'actitud del papa Francesc enfront la guerra a Ucraïna. A la vegada, també es valora la importància que l'Església ha d'oferir el seu ajut a la societat per tal que tingui uns fonaments sòlids des de l'antropologia cristiana que eviten el buit existencial, la crispació o la falta de referents.
 - No tenir por davant els reptes i dificultats que presenta el nostre món, no tenir complexos pels defectes i els errors comesos com a institució, ans al contrari, ser conscients del gran tresor que portem entre mans i la missió de la qual participem des del baptisme.
 - No tenir por a ser unes comunitats més participatives, en les celebracions i en la presa de decisions pastorals que afecten a la comunitat o la entitat eclesial, tot procurant adaptar el llenguatge per tal que sigui més comprensible i proper a les persones.
10. Un bon nombre de les aportacions fa referència a la missió dels laics en l'Església. S'insisteix en la necessitat de la seva creixent implicació en la gestió de la vida comunitària, com a voluntaris compromesos en les diverses tasques de l'Església, i també com a ferment evangelitzador en la societat. Es constata actualment un dèficit de compromís en els laics, probablement degut, en molts casos, als compromisos que tenen en les realitats d'aquest món. Es subratllen també aquestes elements a tenir en compte i aprofundir:
- La necessitat de la formació per complir amb la pròpia missió. Una formació a partir del Magisteri de l'Església, especialment del concili Vaticà II i de la Doctrina Social de l'Església, a través de la Paraula de Déu i del coneixement de la Litúrgia. Una formació que es pot canalitzar a través dels centres de formació de l'Església ja existents, i a través de la catequesi d'adults, els grups bíblics, etc. Una formació

que ha d'incloure també la sinodalitat com un element important. Una formació en la que des de les diòcesis s'han d'oferir els instruments i ajuts necessaris per ser deixebles missioners en una Església en sortida.

Tanmateix hom constata que la necessitat d'aquesta formació no sempre és valorada degudament pel laïcat. Els laics compromesos en les parròquies i moviments són més conscients d'aquesta necessitat que la major part de cristians que participen en les comunitats cristianes. Es destaca, en aquesta línia, que hauria de ser una formació prou atractiva i que afrontés els reptes i problemes que presenta la nostra societat i davant la qual cal donar una resposta des de la fe.

- La necessitat d'incrementar la presència i participació de les dones en els organismes de responsabilitat i de presa de decisions en les comunitats i a l'Església en general, segons la seva pròpia naturalesa i des de la igualtat de dignitat de l'ésser humà, segons l'antropologia cristiana.
 - Es remarca especialment alguns àmbits en els que la presència de l'Església hauria de ser més important i amb una dedicació preferent:
 - o Els joves, presents en diverses parròquies però absents en moltes altres; escoltar-los ni acompanyar-los, respectant les seves característiques.
 - o Les famílies, atenent la seva diversitat i complexitat.
 - o Les persones grans i l'acompanyament dels malalts, i promoure el sagrament de la Unció dels malalts i els grups de pastoral de la salut.
 - o Els grups d'immigrants llatinoamericans presents gràcies a la globalització i la emigració.
 - o Els ocasionals que s'acosten a través del despatx parroquial a sol·licitar un sagrament.
 - o Els més necessitats i desfavorits de la societat.
11. En referència als sacerdots es destaca i valora positivament la seva implicació al servei de les comunitats que tenen encomanades. Hom és conscient de la sobrecàrrega que moltes vegades han de portar en l'exercici del seu ministeri. Es subratlla especialment:
- La necessitat de la seva presència en les comunitats parroquials, en els moviments, en les escoles i les diferents realitats eclesials per complir la seva missió específica i insubstituïble.
 - Valorar especialment el temps que esmercen, i que convé dedicar-ne més, a escoltar i acompanyar a les altres persones en llurs vides i

compromís laical en l'Església i en el món, així com en els col·lectius més desfavorits i allunyats de l'Església.

- Treballar de manera més corresponsable amb els laics implicats en les comunitats i viure el seu ministeri com un veritable servei a la comunitat que tenen encomanada.
- Millorar la comunicació entre els preveres, diaques i el bisbe, els religiosos i els laics. Es valora especialment la presència del bisbe en les comunitats parroquials a través d'elles visites pastorals.

12. S'ha reflexionat, i molt, sobre la dimensió espiritual i la necessitat de la seva atenció i dedicació per part de tots, especialment dels preveres i religiosos, i s'ha destacat:

- La centralitat de Jesucrist i la necessitat de deixar-se guiar per l'Esperit Sant, estant-hi atents a les diverses maneres de comunicar-se que Déu té amb l'esser humà.
- Conrear particularment la pregària, generar espais d'oració i d'adoració en les comunitats parroquials i els moviments.
- Tenir cura de les celebracions litúrgiques per tal que esdevinguin moments especials per celebrar amb dignitat i profunditat, estant-hi atents a tots els detalls, la música, l'acollida, el missatge, etc. Afavorir els grups de litúrgia amb la deguda formació.
- Potenciar que, en la mesura que sigui possible, els temples estiguin oberts més temps per tal que es pugui anar a pregar, amb horaris establerts, i si és possible, amb la presència del sacerdot.

13. Un bon nombre d'aportacions fan referència a les estructures de comunió i corresponsabilitat de l'Església, a valorar-les degudament i a potenciar-les per tal de ser una Església més participativa en la missió que el Senyor li ha encomanat. Sobre això s'ha aportat:

- La importància del consell pastoral en la vida de la parròquia, erigint-lo on encara no està format, potenciant-lo allà on existeix, i especialment, renovant-lo de manera periòdica. Un consell que ha de reflectir la pluralitat de l'Església, amb participació dels joves, amb un veritable treball de corresponsabilitat per dialogar i discernir junts, exercint cadascú la missió que li pertoca.
- Fomentar les trobades de fraternitat i convivència entre els diferents grups existents en una parròquia per tal d'interactuar i caminar junts. Es constata que encara hi ha massa individualisme i que els diferents grups no sempre es coneixen ni es comuniquen entre ells.

- Simplificar les estructures organitzatives i que esdevinguin més estructures de sinodalitat que ajudin a impulsar la missió de l'Església enmig de la societat.
- Generar veritables espais d'escolta, reflexió i compartir en els àmbits eclesials més propers, especialment a les parròquies.
- Potenciar els consells arxiprestals i els àmbits supraparroquials i les jornades diocesanes per afavorir l'encontre entre cristians que impulsi la seva missió.

14. S'han recollit algunes referències que al no sempre fàcil encaix entre la vida religiosa i l'Església diocesana. Les dificultats s'han constatat per ambdues parts, o bé perquè els religiosos tendeixen més a atendre les seves obres apostòliques sense propiciar una implicació directa en la vida diocesana, o bé perquè des de l'Església diocesana no sempre es té en compte el carisma i la seva aportació.

15. Respecte a la relació de l'Església amb la societat s'ha remarcat especialment la necessitat d'afavorir l'encontre i el diàleg, sense prejudicis sinó des de la voluntat de servir a la societat, i s'ha destacat:

- Som conscients de la imatge de l'Església que massa sovint es té a la societat, provocada en bona part per escàndols i errors. També és veritat que cal donar a conèixer el treball que fa l'Església a nivell de transparència i fermesa en la lluita enfront d'aquests escàndols.
- Afavorir la implicació dels cristians en la vida associativa dels pobles i ciutats, organitzar des de les parròquies activitats obertes a la societat, i a la vegada, oferir a les associacions cíviues la possibilitat d'implicar-se en la vida parroquial, per exemple a través de la col·laboració a Càritas i l'ajut als més necessitats.

16. També des de diversos àmbits s'han fet arribar aportacions que no són fàcils d'enquadrar en un esquema homogeni, i que es recullen en aquest apartat:

- En referència a l'acció caritativa i social es destaca la importància d'una bona pedagogia per explicar tot el que l'Església a favor dels més necessitats. L'Església reacciona davant les necessitats, té capacitat de recepció i d'actuació.

És important interrelacionar l'acció social i el servei als pobres amb la resta d'àmbits eclesials per tal que es pugui veure la seva íntima connexió.

També és necessari des de Càritas formar en la Doctrina Social de l'Església als agents que treballen i col·laboren a Càritas per tal que la identitat cristiana es mantingui.

- La importància d'assumir la realitat de l'ecumenisme. Moltes aportacions constaten que no hi ha relació amb les altres comunitats cristians, i en molts cassos no és per falta d'interès de les comunitats catòliques. Tot i això, es valora positivament la relació amb altres confessions cristians quan ha estat possible contactar i crear vincles de treball i de pregària.
- La importància de l'educació i el treball en les escoles, atès que és un espai molt obert i de gran interrelació amb la societat. L'escola cristiana ha d'ajudar en la formació integral des dels principis de l'humanisme cristià i oferint un testimoni eclesial explícit.

És important treballar la integració de les famílies en la vida parroquial. Acompanyar els equips de pastoral i tenir cura de la formació cristiana dels professors. La presència dels sacerdots en l'àmbit escolar s'ha vist també com a molt necessària.

17. En alguns grups, pocs, s'han suggerit algunes propostes per estudiar, com per exemple, la possibilitat de l'accés de la dona al sacerdoci, el celibat opcional dels preveres, la queixa sobre la presència del clericalisme o una democratització més gran en les estructures de l'Església.

3. Conclusions

El document de síntesi, segons s'ha suggerit des de la Secretaria del Sínode, no fa referència especialment a extreure unes conclusions operatives, com a assenyalar els camins a través dels quals es pot continuar avançant en aquest discerniment, edificant des de les fortaleeses que tenim.

18. S'ha remarcat la necessitat de conèixer-nos més, escoltar-nos més i valorar-nos millor els cristians com una actitud bàsica que pot ajudar a crear una cultura de la sinodalitat. Al costat d'aquesta actitud s'ha remarcat la importància de ser proactius, conscients que estem esdevenint una minoria creativa, però amb prou capacitat per incidir en la societat.
19. La necessitat del testimoni dels cristians enmig de la societat, a través d'una formació sòlida, amb corresponsabilitat missionera dels laics i la seva participació en la vida de la societat des d'una fe explícita i madura.

Cal vetllar el seu acompanyament tant per part dels sacerdots com dels religiosos i els laics.

20. S'ha proposat la necessitat de crear equips d'evangelització en l'organigrama ordinari d'una comunitat parroquial per ajudar als cristians a prendre consciència que som una Església en sortida a l'encontre de la persona.
21. Dotar les parròquies, moviments i comunitats de veritables plans i projectes d'evangelització, organitzats des de les propis comunitats i l'Església diocesana.
22. Potenciar la pastoral vocacional, la pastoral matrimonial, el diaconat permanent i els ministeris laicals de lector, acòlit i catequista, aquest últim creat recentment pel Sant Pare.
23. Utilitzar més i millor les xarxes socials i els mitjans de comunicació per tal de difondre i donar a conèixer el missatge de la Bona Nova. Fer-ho a través de la implicació en els mitjans existents en la societat, i a través dels propis mitjans que l'Església va generant, amb rigor i professionalitat.

Terrassa, a 23 de maig de 2022